

ת"ד 10314/04/18 - מדינת ישראל נגד נתנאל אליעזר

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

19 אוגוסט 2019

ת"ד 10314-04-18 מדינת ישראל נ' אליעזר

לפני כבוד השופט ארנון איתן
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

נתנאל אליעזר

הנאשם

גזר דין

מבוא:

1. בהתאם להכרעת הדין שניתנה ביום 2.10.18 הורשע הנאשם בכתב אישום המייחס לו עבירה של הפקרה לאחר פגיעה, לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה (נ"ח) תש"ל 1970.

2. על פי הנתען בכתב האישום ביום 7.1.16 בשעה 11:30 לערך, נהג הנאשם ברכב מסוג פיאת ברחוב כנפי נשרים בירושלים לכיוון מערב, כאשר באותה עת חצה ב"כ (להלן: "המתלונן") את הכביש במעבר חצייה בצומת הרחובות כנפי נשרים ורבי ישראל נג'ארה מכיוון צפון לדרום לכיוון נתיב הנסיעה של הרכב. הרכב פגע במתלונן עם צדו השמאלי קדמי וכתוצאה מכך נחבט המתלונן בכביש וסבל ממכאוב בירך שמאל. הנאשם שידע כי פגע במתלונן המשיך בנסיעה בלי לקרוא לעזרה, ולא הגיש למתלונן עזרה. השוטר אייל אלבו אשר הגיע לזירת התאונה בסמוך לה, נסע אחר הרכב ועצר את הנאשם כקילומטר מזירת התאונה בצומת "ישיבת מרכז הרב".

רישום קודם ותסקיר שירות מבחן:

3. הנאשם מחזיק ברישיון נהיגה משנת 2003 ולחובתו 5 הרשעות קודמות, האחרונה שבהן משנת 2014 בעבירות של פקיעה ואור אדום, בגין נפסל למשך 7 ימים לצד עונשים נלווים. יתר העבירות הינן מסוג ברירת משפט.

4. בעניינו של הנאשם הוגש תסקיר שירות מבחן מפאת צנעת הפרט אביא מתוכנו בתמצית. הנאשם רווק כבן 34 סיים 17 שנות לימוד, עובד בתחום משאבי אנוש במשרד ממשלתי. בתסקיר פירוט אודות הרקע המשפחתי המורכב בו גדל הנאשם שבבסיסם גירושי הוריו בהיותו כבן 12. עוד צוין, כי על רקע מצבה הרפואי של אמו נאלץ הנאשם לשוב בחודשים האחרונים להתגורר עמה, זאת משום הצורך שלה בעזרה

יומיומית בתפקוד ובניהול משק הבית.

הנאשם התחנך במסגרות החינוך הרגילות ובגיל המתאים התגייס לשירות צבאי. בהתאם למסמכים שהוצגו בפני שרות המבחן שירותו של הנאשם היה חיובי מאוד, במסגרתו ביצע תפקיד ניהולי ארגוני בהצטיינות יתרה. בחוות הדעת תואר הנאשם כאדם בעל מידות, מוטיבציה, מוסר עבודה גבוה המציית ונשמע לסובביו, תוך גילוי אכפתיות מירבית מהפריויקטים והמשימות הנעשים בקרבתו. לאחר סיום שירותו השתלב הנאשם בלימודים אקדמיים, סיים תואר ראשון במדעי החברה ובהמשך תואר שני ביעוץ ופיתוח ארגוני. כאמור, הנאשם מועסק כיום במשרד ממשלתי בתחום משאבי אנוש.

ביחס לעבירה, תיאר הנאשם תחושות קשות מאז. רגשות אשמה אל מול התנהלותו באירוע, אשר לתפיסתו אינה אופינית לו ועומדת בפער לתפיסתו העצמית כאדם ערכי, מוסרי ואחראי שמסייע לאנשים בעת הצורך. הנאשם תיאר תחושת בהלה ורעד באירוע אשר עמדו בבסיס התנהגותו. הנאשם הוסיף, כי תכף לאחר מכן הבין שעליו לחזור למקום, ובעת שחיפש מקום בו יוכל להסתובב חזרה למקום פגש בשוטר שהורה לו לשוב. הנאשם ביטא הכרה בסיכון הטמון במעשיו וציין כי שב למקום והתנצל בפני הנפגע.

הנאשם ביטא נכונות לשתף פעולה במסגרת קבוצה טיפולית הנערכת בשרות המבחן לפוגעים בתאונות דרכים, וכן לקחת חלק בהליך של צדק מאחה לצורך גישור עם הנפגע. להתרשמות שרות המבחן תהליך זה עשוי להיות משמעותי עבורו ואפשרות התאמתו לכך תיבדק לאחר שילובו בקבוצה הטיפולית.

בתסקיר פירוט אודות מחלת עור נדירה ממנה סובל הנאשם שהתפתחה לאחר האירוע ויתכן והרקע לה הינו רגשי. הנאשם מפרש התפרצותה כתגובה רגשית של הצער שחש בעקבות התאונה והפער שחווה בין איך שפעל באירוע לבין דימויו העצמי.

אל מול גורם הסיכון הבא לידי ביטוי בעיקר בחומרת העבירה בה הורשע הנאשם, עומד שרות המבחן על גורמי סיכוי בהם: העדר עבר פלילי, העדר תיקים נוספים, האחריות שנטל והחרטה הכנה שביטא, נכונותו לשאת בתוצאות ההליך המשפטי וכן רצונו לשתף פעולה במסגרת הליך טיפולי. על רקע זאת ממליץ שירות המבחן להטיל עונש מרתיע לצד עונש חינוכי - מוחשי ועונש שיקומי אשר יסייע לו להתמודד מבחינה רגשית עם השלכות ביצוע העבירה והתמודדותו עם אחריותו לה. המלצתם הינה להטלת צו של"צ בהיקף 220 שעות בשילוב צו מבחן למשך 6 חודשים. כמו כן ממליץ שירות המבחן להטיל פסילה, פסילה על תנאי ופיצוי למתלונן.

5. ביום 6.8.19 (לאחר הדיון בפרשת העונש), נשלח עדכון מטעם שרות המבחן, במסגרתו נמסר כי הנאשם סיים השתתפותו בקבוצה טיפולית לפוגעים בתאונות דרכים. צוין, כי הנאשם הגיע לכל עשרת המפגשים שנערכו, נטל חלק פעיל בקבוצה, דיבר באופן כן ואמיתי סביב הפגיעה באחר והפקרתו, אף ביחס למחלת העור ממנה סובל. הנאשם תיאר בפני הקבוצה שינוי שעבר, וביטא רצון לקחת חלק בהליך צדק מאחה. שרות המבחן שב על המלצתו להטלת צו של"צ בשילוב צו מבחן.

תמצית טיעוני הצדדים:

6. ב"כ המאשימה ציינה כי הערך המוגן בעבירה בה הורשע הנאשם, נועד להבטיח מתן עזרה מיידית לנפגע בתאונת דרכים, וזאת על מנת לשמור על גופו וחיויו של הנפגע וכן לסייע לכוחות ההצלה ומערכת אכיפת החוק. צוין, כי הנאשם אומנם לא גרם לתאונה אך ידע שפגע במתלונן ולמרות זאת לא בדק את מצבו, לא קרא לעזרה, נסע מהמקום ונעצר רק כמה מאות מטרים מאוחר יותר על ידי שוטר שנקרא למקום באקראי.

הוסף, כי בהתאם לתוואי הדרך, הייתה לנאשם האפשרות לשוב על עקבותיו עוד קודם לכן, אך הנאשם בחר לנסוע מהמקום בלי להגיש עזרה.

לטענת המאשימה הנאשם ניסה למזער את חלקו באירוע ולטעון כי המדובר בעבירה פחותה לפי התקנות. באשר למסמכים הרפואיים ציינה שמדובר בתופעה רפואית שהחלה רק בחודשים האחרונים ובלא קשר לאירוע. בהתייחס לתסקיר ציינה כי המדובר בתסקיר שהינו חיובי בעיקרו, אך אינו מצדיק סטייה ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום. בנסיבות אלו ביקשה לקבוע מתחם ענישה בין מספר חודשי מאסר ועד ל-24 חודשים, ופסילה שבין שנה לשש שנים, ולקבוע את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם הענישה, כך שיוטל עליו מאסר קצר בפועל לצד מאסר על תנאי, פסילה למשך שנה ופסילה על תנאי.

7. ב"כ הנאשם לא חלק על חומרתה של עבירת ההפקרה, אך ביקש לאבחן מקרה זה על רקע נסיבותיו בהן העובדה שמדובר בפגיעה "בלתי נמנעת" המתרחשת ככל הנראה, כך לדבריו, עקב התפרצותו של הנפגע אל הכביש, העובדה שהנאשם נעצר בסמוך למקום האירוע ותחושותיו הקשות במהלך האירוע ובעקבותיו. צוין, כי לנאשם וותק נהיגה ארוך משך כ-16 שנים, ועברו מקל מאוד. עוד נטען, כי אף להליך עצמו השפעה על בריאותו של הנאשם. ההגנה הפנתה לתפקודו התקין של הנאשם במסגרות חיו, השלמת התואר השני ושילובו לאחרונה כעובד מצטיין במשרד הבריאות. נוסף לכך, שולב הנאשם בקורס מגיש עזרה ראשונה, זאת עשה מתוך תחושת אחריות וביטוי אישי לסייע בעתיד לנפגעים, ככל ויהא בכך צורך. נוסף על כך שולב הנאשם כממונה לענייני רווחה במשרד, לצורך סיוע לנזקקים.

ההגנה הפנתה גם לתוכנו החיובי של התסקיר וביקשה לאמץ את המלצותיו. על פיה אף לעונש מאסר בעבודות שירות, יכול ותהא השפעה קשה על המשך תפקודו של הנאשם כעובד מדינה וכממלא מספר תפקידים במערכת ממשלתית. בנסיבות אלו עתרה להטלת צו של"צ.

באשר לרכיב הפסילה צוין, כי הנאשם נפסל מנהלית למשך 60 יום, ויש בשלילה נוספת כדי לפגוע בנאשם על רקע אופי תפקידו ואף בתא המשפחתי, נוכח מצבה הרפואי של האם. ההגנה הגישה מסמכים אישיים הקשורים בנאשם וכן חומר רפואי הקשור במחלת העור ממנה הוא סובל כעת.

ההגנה הגישה אסופת מכתבי המלצה ממקום עבודתו של הנאשם בהם: מכתב סיום תקופת ניסיון אותה עבר בהצלחה ובקשה להצבתו באופן קבוע במשרה אותה מילא, גיליון הערכת עובד, כתב מינוי כעובד מדינה ומכתב המלצה בתום שרות צבאי.

8. הנאשם בסיום הביע צער על האירוע, והוסיף כי אירוע זה אינו מאפיין אותו ומאז "האירוע רודף אותו" כך לדבריו. הנאשם הביע תקווה שמצבו של הנפגע השתפר והוא חש כעת בטוב.

9. ביום 20.8.19 השלימו הצדדים את הטעון לעונש נוכח התסקיר המשלים שהוגש. במסגרת זו שבו הצדדים על עמדותיהם: המאשימה להטלת עונש מאסר בפועל לתקופה קצרה לצד רכיבי ענישה נלווים, ואילו ההגנה לאימוץ עמדת שרות המבחן, זאת נוכח סיום הקבוצה הטיפולית. נוכח מתחם הענישה הציעה ההגנה להטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף רחב יותר מזה אשר המליץ עליו שרות המבחן.

דין: מתחם העונש ההולם:

10. הנאשם פגע עם רכבו בהולך רגל על מעבר חצייה וכתוצאה מכך הולך הרגל הופל על הכביש ונפגע ברגלו. הנאשם היה מודע לכך שפגע בהולך הרגל ובכל זאת המשיך בנסיעתו, מבלי לעצור ולעמוד על תוצאות התאונה ומבלי להזעיק עזרה. הנאשם הושב למקום בסמוך לכך, רק בזכות נוכחותו של שוטר במקום אשר נסע אחר הרכב ועצר אותו בסמוך לשיבת מרכז הרב.

11. במקרה דנן, הערכים החברתיים המוגנים הינם קדושת החיים ושמירת הגוף של נפגעי תאונות הדרכים. נוסף לכך, קיימים ערכים נוספים בהם, עזרה הדדית וסלודיריות חברתית וכן קיום חקירה ממצה לבירור נסיבות התאונה והגורמים לה.

"מטרתה המרכזית של הנורמה הקבועה בסעיף 64 א לפקודת התעבורה היא להבטיח מתן עזרה מיידית לנפגע בתאונה על-ידי נהג שהיה מעורב בתאונה ונמצא במקום, ולהגן בכך על חייו ועל שלומו הגופני של הנפגע. בד בבד, היא נועדה גם למנוע מנהג מלחמוק מאחריות לתאונה, ולהקל על רשויות אכיפת החוק לברר כיצד נגרמה התאונה ומי אחראי לה (ע"פ 1977/05 גולה נ' מדינת ישראל (לא פורסם, [פורסם בנבו], 2.11.06; ע"פ 7159/98 מדינת ישראל נגד פלוני, פד"י נ"ג (2) 632, 644 (1999)). העבירה חלה על כל מעורב בתאונה, בלא קשר לשאלת אחריותו לתאונה. הנורמה של איסור על הפקרה, מעבר לתכליתה להגן על הנפגע ולהקל על אכיפת החוק ביחס לנהגים עבריינים, נועדה לעגן במשפט את החובה המוסרית החלה על אדם המעורב באירוע פוגעני לסייע לזולתו שנפגע, לדאוג לשלומו ולהציל את חייו..."

(ראו: ע"פ 5000/08 דוד סומך נגד מדינת ישראל (22.3.09))

12. הנאשם אינו אחראי לעצם התרחשות התאונה, אשמתו נוגעת בעזיבתו את מקום התאונה מבלי לעצור ולעמוד על תוצאותיה ומבלי להזעיק עזרה. התאונה התרחשה בשעת צהריים מוקדמת, במקום מרכזי בעיר, ולא נטען כי עזיבתו את מקום התאונה החמירה את מצבו של הולך הרגל. נוסף לכך, רכבו של הנאשם נעצר כאמור מספר מאות מטרים ממקום התאונה.

13. בנסיבות המקרה סבורני, כי התנהגותו של הנאשם נמצאת ברף התחתון של העבירה בה הורשע. אכן, הנאשם הושב למקום התאונה על ידי שוטר שנכח באקראי בזירה, אולם נוכח נסיבות האירוע, בהם חלף פרק זמן קצר מאוד מעת קרות האירוע ועד מעצר הרכב, ונוכח התרשמותי מהנאשם, התואמת גם

את התרשמותם של גורמי המקצוע בהתאם לתסקיר שהוגש בעניינו, החלטתי לקבל את טענתו כי נטש את המקום עקב לחץ נפשי בו היה שרוי לאחר הפגיעה בהולך הרגל. כאמור, ובהתאם להכרעת הדין נעצר הרכב על ידי השוטרים מרחק קצר ממקום התאונה. במצב דברים זה לא ניתן לשלול את האפשרות כי אי עזירת הרכב מיד לאחר התאונה, יכולה הייתה להיות עקב סערת רגשות וחרדה בהם היה נתון הנאשם באותם רגעים, ולא מתוך רצון להימלט. חיזוק לכך מצוי כאמור גם בדוחות הפעולה שנכתבו על ידי השוטרים אלבו. (ראו: סעיפים 15-17 להכרעת הדין). ברי, כי אין בכך כדי לפטור אותו מאחריותו לביצוע עבירת ההפקרה, שכן העובדה שהנאשם עזב את מקום התאונה מקימה את יסודות העבירה, אולם לכך משקל חשוב באשר למכלול הנסיבות הקשורות באירוע.

בהקשר זה ראו דבריה של פרופ' גור-אריה, אשר רלוונטיים בענייננו:

"אף על פי שעברת ההפקרה מטילה חובה לפעול על מי שהיתה לו זיקה לתאונה (המעורב), המעורבות בתאונות דרכים איננה מתוכננת, הנהג המעורב נקלע בפתאומיות לסיטואציה, וההחלטה לברוח מהמקום היא לא פעם החלטה רגעית, המונעת מחרדה ומאבדן עשתונות. אף שהאיסור על הפקרה לאחר פגיעה מיועד לספק מוטיבציה עונשית שתמנע מהמעורב בתאונה מלברוח, האפקטיביות של ההרתעה במצב של אבדן עשתונות איננה ברורה לגמרי. אין זה אומר שלא ראוי להטיל אחריות פלילית על מי שנכנע לתחושת החרדה וברח ממקום התאונה, אך כלום ראוי לתייג אותו כמי שביצע את "הבזויה שבעברות"?..". (ראה: מרים גור-אריה, המשפט הפלילי בפסיקת בית המשפט העליון בשנת תשע"א-מגמה של הרחבת האחריות הפלילית ושל החמרת הענישה, פורסם בדין ודברים (ז), תשע"ג (דצמבר-2012) עמ' (59)).

14. לאחר ששקלתי את נסיבות ביצוע העבירה האינטרס המוגן וכן הפסיקה הנוהגת אני קובע כי במקרה זה בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה, מתחם הענישה הינו החל ממאסר קצר שיכול וירוצה על דרך עבודות השירות ועד לשנים עשר חודשי מאסר בפועל.

(ראו: ע"פ 46198-03-18 אבו כליב נגד מדינת ישראל (31.5.18), עפ"ג 9414-03-15 כליפה נגד מדינת ישראל (8.6.15), ת"פ (מחוזי י"ם) מדינת ישראל נגד נחמיה (23.1.14), ת"פ (מחוזי י"ם) מדינת ישראל נגד (דין)

גזירת העונש המתאים נאשם:

15. בגזירת העונש המתאים לנאשם יש להתייחס בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 יא' לחוק העונשין). הנאשם רווק כבן 34 סיים 17 שנות לימוד, עובד בתחום משאבי אנוש במשרד ממשלתי. הנאשם נטל אחריות בבית המשפט על עובדות כתב האישום והמחלוקת הצטמצמה כאמור לשאלה משפטית בלבד, על בסיסה ניתנה הכרעת הדין. יוסף, כי בעת שהנאשם שב למקום התאונה הוא ניגש להתנצל בפני הולך הרגל ושחרר לביתו. הנאשם נעדר עבר פלילי ולחובתו עבר תעבורתי מקל. הבאתי

בחשבון גם את חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה (למעלה משלוש וחצי שנים מעת האירוע), וכן את התרשמותו של שירות המבחן, באשר לנסיבות האישיות, מצבו הרפואי, ותיפקודו החיובי של הנאשם בכל מסגרות חייו. בעיקר נתתי דעתי לנטילת האחריות ותחושותיו של הנאשם בעקבות האירוע. הנאשם כאמור תיאר תחושות קשות מאז. רגשות אשמה אל מול התנהלותו באירוע, אשר לתפיסתו אינה אופינית לו ועומדת בפער לתפיסתו העצמית כאדם ערכי, מוסרי ואחראי שמסייע לאנשים בעת הצורך. זוהי גם התרשמותי כאמור מהנאשם שבפניי. כמו כן עיינתי במסמכים שהוגשו מטעם ההגנה, וחווה הדעת החיוביות שנכתבו בעניינו. הנאשם שיתף פעולה בהליכים טיפוליים בשירות המבחן, וסיים סדרת מפגשים הקשורים בעבירה והשלכותיה. הנאשם אף הביע רצון לקחת חלק בהליך של צדק מאחרי לצורך גישור עם הנפגע, והמלצת שירות המבחן הינה להטיל צו מבחן לצורך שילוב הנאשם בהליך זה. אוסיף, כי בכתב האישום לא צוין כל נזק ממשי שנגרם להולך הרגל מלבד מכאוב ברגלו. כמו כן, לא הוצגה בפניי כל תעודה רפואית, ובנסיבות אלו ניתן לקבוע כי להולך הרגל לא נגרם נזק ממשי ופגיעתו היתה קלה.

16. באיזון בין השיקולים השונים ראיתי כאמור לקבוע את עונשו של הנאשם במדרג הנמוך של תחתית מתחם הענישה, ולהטיל עליו עונש מאסר שירוצה על דרך עבודות השירות לתקופה קצרה, זאת בהתאם לחווה הדעת שהוגשה. יוער בעניין זה כי טענת ההגנה בדבר נזק שייגרם לנאשם אף אם יוטל עליו עונש מאסר בעבודות שירות לא הוכחה בפניי. בכל מקרה, המלצת שירות המבחן להטיל צו של"צ מצוייה מחוץ למתחם הענישה, ובנסיבות מקרה זה, ועל אף הטעמים עליהם עמדתי כטעמים העומדים לזכותו של הנאשם, לא מצאתי מקום לסטות (לקולא) מהמתחם שנקבע. עמדתי, כי ביטוי לכך, כמו גם לתהליך הטיפולי אותו עבר הנאשם במסגרת שירות המבחן, יינתן באורך תקופת עבודת השירות, ואורך הפסילה שיוטלו.

אשר על כן אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

- א. פסילת רישיון למשך 18 חודשים, מהם שמונה חודשים בפועל בניכוי פסילה מנהלית למשך 60 יום, ועשרה חודשים על תנאי, אם יבצע במשך שלוש שנים עבירה בניגוד לסעיף 64 א לפקודת התעבורה. הרישיון יופקד במזכירות בית המשפט לא יאוחר מיום 8.12.19.
- ב. אני מצווה על מאסרו של הנאשם למשך 4 חודשים וזאת על תנאי למשך שנתיים, אם יעבור על הוראות סעיף 64א לפקודת התעבורה.
- ג. אני דן את הנאשם לעונש מאסר למשך 75 יום. המאסר ירוצה על דרך עבודות השירות בהתאם לחווה הדעת מיום 15.8.19. תחילת עבודות ביום 6.11.19.
- ד. הנאשם יישא בתשלום קנס בסך 1200 ש"ח. הקנס ישולם עד ליום 3.11.19.
- ה. פיצוי למתלונן בסך 750 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 3.11.19 ויועבר למתלונן באמצעות המזכירות.

ו. צו מבחן למשך 6 חודשים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

העתק מגזר הדין יועבר לשרות המבחן וכן לממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, י"ח אב תשע"ט, 19 אוגוסט 2019, במעמד הנוכחים